

ประเด็น/ข้อสังเกตจากข้อมูล 4 ระบบ ช่วงเทศกาลปีใหม่ 2549
วันที่ 29 ธันวาคม 2548 – วันที่ 4 มกราคม 2549 (รวม 7 วัน)

จากข้อมูลอย่างเป็นทางการ 4 ระบบ คือ

- 1) ข้อมูลของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย (ทุกจังหวัดทั่วประเทศ)
- 2) ข้อมูลของสำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค (ระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ : Injury Surveillance - IS 19 รพม./รพศ.)
เป็นข้อมูลผู้บาดเจ็บรุนแรง (รับไว้สังเกตอาการ/รักษาในโรงพยาบาล และตาย)
- 3) ข้อมูลของศูนย์นเรนทร (ทุกจังหวัดทั่วประเทศ)
เป็นข้อมูลปฏิบัติการระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน : EMS
- 4) ข้อมูลของสำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค
เป็นผลการสำรวจการขायสุราในสถานที่และเวลาห้ามขาย

ยอดผู้บาดเจ็บ/ตายรวมทั้งประเทศ (ปก.)

เปรียบเทียบข้อมูลการบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุจราจรในช่วงเทศกาลปีใหม่
ปี พ.ศ.2548 – 2549 (จำนวน 7 วัน)

ปี พ.ศ.	ข้อมูลมหาดไทย (ทางการ)	
	บาดเจ็บ	ตาย
2548	8,547	469
2549	4,772	434
การเพิ่ม/ลด (+เพิ่ม/-ลด)	-44.2 %	-7.5 %

- ประเภทยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุด คือ รถจักรยานยนต์ (86.3 %) เพิ่มขึ้นสูงกว่าปีใหม่ 2548 (+3.9 %)
- ในจำนวนรถจักรยานยนต์ที่เกิดอุบัติเหตุ 86.3 % (ไม่สวมหมวกนิรภัย 64.9 %)
- สาเหตุพฤติกรรมเสี่ยงของอุบัติเหตุที่สำคัญ ได้แก่ เมาสุรา (37.0 %) ขับรถเร็วเกินกำหนด (20.2 %)
- ประเภทถนนเป็นนอกเขตทางหลวงมากที่สุด (63.7 %) ในเขตทางหลวง (36.3 %)

- ทางตรงเกิดเหตุมากที่สุด (60.0 %)
- ช่วงเวลาที่เกิดเหตุมากที่สุด คือ 16.01-20.00 น. (28.8 %)

การบังคับใช้กฎหมาย

จากการเรียกตรวจตามมาตรการ 3 ม 2 ข 1 ร (มอเตอร์ไซด์ หมวกนิรภัย เมาส์รา ใบขับขี่ เข็มขัดนิรภัย และความเร็ว) ในช่วง 7 วัน พบว่าการไม่สวมหมวกนิรภัย มีการกระทำผิด/ดำเนินคดี มากที่สุด = 6.8 % ของการเรียกตรวจ

ข้อมูลผู้บาดเจ็บรุนแรง (ระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ Injury Surveillance-IS)

- จำนวนผู้บาดเจ็บรุนแรงทุกกลุ่มอายุและในเด็ก <15 ปี มีแนวโน้มลดลง ไกล่เคียงกัน (-4 %)

1) ข้อมูลการบาดเจ็บรุนแรงในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

- เด็กบาดเจ็บจากอุบัติเหตุขนส่ง 9.2 % (เทียบกับทุกกลุ่มอายุ)
- ประเภทพาหนะที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บสูงสุด คือ รถจักรยานยนต์ (61.6 %)
- บาดเจ็บจากการใช้รถจักรยานยนต์ (ขับขี่+โดยสาร) สูงถึง 404 คน (2.5 คน/ชม.) ในช่วงปกติ = 1.5 คน/ชม. (ผู้ขับขี่ 45.5%, ผู้โดยสาร 54.5 %)
- เด็กเป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์สูงถึง 28.0 % (เทียบกับเด็กบาดเจ็บจากอุบัติเหตุขนส่งทั้งหมด) อายุต่ำสุดที่มาขี่รถ คือ 9 ปี
- ไม่สวมหมวกนิรภัยเพิ่มขึ้นจาก 97.2 % เป็น 99.0 % (ผู้ขับขี่ไม่สวมหมวกนิรภัย 97.8 % ผู้โดยสารไม่สวมหมวกนิรภัย 100 %)
- 1 ใน 5 ของเด็กที่บาดเจ็บจากการขี่รถจักรยานยนต์มีการดื่มสุรา (พบอายุต่ำสุด คือ 11 ขวบ)

2) พฤติกรรมเสี่ยงในผู้บาดเจ็บรุนแรง (ทุกกลุ่มอายุ)

- การดื่มสุราของผู้ขับขี่ที่บาดเจ็บรุนแรง ในภาพรวมลดลง จาก 64.4 % เป็น 61.0 % (-3.4 %) แต่การดื่มสุราในผู้ใช้รถจักรยานยนต์ยังสูงกว่าพาหนะอื่นเล็กน้อย
- ไม่สวมหมวกนิรภัยเพิ่มขึ้นจาก 81.5 % เป็น 86.1 % (ผู้ขับขี่ไม่สวมหมวกนิรภัย 84.3 % ผู้โดยสารไม่สวมหมวกนิรภัย 93.4 %)

- การไม่ใช้เข็มขัดนิรภัย (รถยนต์นั่งส่วนบุคคล) เพิ่มขึ้นเป็น 71.4% (+2.4%)

3) การนำส่งผู้บาดเจ็บรุนแรงมายังโรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวัง

- การนำส่งโดยหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉินไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมา (16.2%) มูลนิธินำส่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เป็น 35.6 % (+3.5 %) ญาติหรือผู้เห็นเหตุการณ์นำส่งมากที่สุด 46.1% ลดลงจากปีที่ผ่านมา (-4.8%)

ข้อมูลการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉิน (EMS)

ผลสืบเนื่องจากที่กระทรวงสาธารณสุขมีการขยายเครือข่ายครอบคลุมทั่วประเทศ ส่งผลให้การให้บริการ EMS เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ในช่วงเทศกาลปีใหม่ 7 วันที่ผ่านมา มีการให้บริการ EMS ดังนี้

- มีการให้บริการ EMS ทุกประเภท (ทั้งอุบัติเหตุจราจรและการเจ็บป่วยฉุกเฉินอื่นๆ) รวม 5,160 ครั้ง (737 ครั้ง/วัน)
- สัดส่วนการให้บริการ EMS เฉพาะอุบัติเหตุจราจรเพียงอย่างเดียว สูงถึง 63.4 % (เฉลี่ย = 468 ครั้ง/วัน) สูงกว่าช่วงปกติเกือบ 2 เท่าตัวและสูงกว่าปีที่แล้วถึง 40.0 % (ปี 2548 = 2,338 ครั้ง, ปี 2549 = 3,273 ครั้ง)
- ให้บริการผู้บาดเจ็บขั้นสูง (Advanced Life Support: ALS*) สูงกว่าปีที่แล้ว 2 เท่าตัว (ปี 2548= 1,104 ครั้ง, ปี 2549= 2,416 ครั้ง)
- ให้บริการผู้บาดเจ็บขั้นพื้นฐาน (Basic Life Support : BLS*) สูงกว่าปีที่แล้ว 15.4 % (ปี 2548= 2,282 ครั้ง, ปี 2549= 2,634 ครั้ง)
- การรับแจ้งเหตุ โดยผู้ภัยมากที่สุด 26.7 % ทางหมายเลขโทรศัพท์ 1669 เพียง 18.7 %
- ความรวดเร็วของการให้บริการ (รับแจ้งเหตุจนรถพยาบาลถึงที่เกิดเหตุ-response time) มาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่เกิน 10 นาที ปี 2549 เร็วตามมาตรฐานที่กำหนดถึง 74 %

* ALS เป็นหน่วยบริการที่สามารถให้การรักษายาบาลผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินที่อยู่ในระยะวิกฤตให้การช่วยชีวิตขั้นสูง ใช้เครื่องกระตุ้นหัวใจด้วยไฟฟ้า ปฐมพยาบาลและเคลื่อนย้ายผู้เจ็บป่วยโดยเทคนิคขั้นสูงที่มีอุปกรณ์ช่วยเหลือที่เหมาะสมอย่างถูกต้อง ช่วยคลอลอดฉุกเฉิน สามารถให้สารละลายทางเส้นเลือดและยาบางชนิดได้ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของแพทย์ประจำศูนย์รับแจ้งเหตุ

* BLS เป็นหน่วยบริการที่สามารถให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ได้แก่ การตาม การห้ามเลือด การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐานและการเคลื่อนย้ายอย่างถูกวิธี การช่วยคลอลอดฉุกเฉิน สามารถให้ยาทางปากบางชนิดได้ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของแพทย์หรือพยาบาลประจำศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการ

ผลการสำรวจการขายสุราในสถานที่และเวลาห้ามขาย

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติห้ามขายสุราในปื้มน้ำมัน บริเวณสถานศึกษาและบริเวณศาสนสถาน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2549 กระทรวงสาธารณสุขได้สอดส่องดูแลสถานที่ที่ห้ามขายตามหนังสือขอความร่วมมือของศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน และได้ทำการสุ่มสำรวจสถานที่ดังกล่าวในจังหวัดขนาดใหญ่จำนวน 12 จังหวัด (419 แห่ง) พบว่า

- มีการขายสุราในสถานที่ห้ามขาย (ปื้มน้ำมัน บริเวณสถานศึกษา และบริเวณศาสนสถาน) 27.9 % โดยปื้มน้ำมันยังคงมีการขายสุรามากที่สุด 31.7 % บริเวณศาสนสถาน (19.4 %) และบริเวณสถานศึกษา (19.4 %)
- มีการขายสุรานอกเวลาที่กฎหมายกำหนดสูงถึง 26.3 % (เวลาที่กฎหมายกำหนดให้ขายสุราได้ คือ 11.00-14.00 น. และ 17.00-24.00 น.)

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อลดการใช้รถจักรยานยนต์ซึ่งเกิดการบาดเจ็บรุนแรงได้ง่าย ควรส่งเสริมการขนส่งสาธารณะทั้งระยะใกล้และไกลให้มากขึ้นโดยเร็ว
2. ควรเข้มงวดการขับขี้อารถจักรยานยนต์ในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี (เนื่องจากพบว่ามีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่บาดเจ็บรุนแรงและมาขับขี้อารถจักรยานยนต์ สูงถึง 28.1 % โดยพบอายุต่ำสุดคือ 9 ปี) ซึ่งบุคคลเหล่านี้ ตามกฎหมายไม่สามารถทำใบขับขี่ได้
3. พฤติกรรมเสี่ยงเกือบทั้งหมดลดลงยกเว้นการสวมหมวกนิรภัยขณะใช้รถจักรยานยนต์
4. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้มงวด การขายสุราในสถานที่และเวลาที่ห้ามขาย เนื่องจากผลการสำรวจข้อมูลการขายสุราในสถานที่และเวลาที่ห้ามขาย ในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2549 ตั้งแต่วันที่ 1 - 4 มกราคม 2549 พบว่ายังมีร้านค้าขายปลี๊กฝ้าฝีนกระทำผิดสูงถึงเกือบ 30 %
5. เมาแล้วขับยังลดลงได้อีกมาก หากบังคับใช้กฎหมายให้มากขึ้นในกลุ่มจักรยานยนต์ **รวมทั้งเด็กที่ดื่มสุราแล้วขับขี้อารถจักรยานยนต์ (1 ใน 5 ของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่บาดเจ็บจากการขับขี้อารถจักรยานยนต์มีการดื่มสุรา โดยพบอายุต่ำสุด คือ 11 ขวบ)**
6. ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์นเรนทร เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ หมายเลขโทรศัพท์ 1669 และขั้นตอนการให้บริการ (ประชาชนมีการแจ้งเหตุทาง 1669 เพียง 18.7 % , และยังคงมีการนำส่งโดยประชาชนกว่า 50 %)

หมายเหตุ : รายละเอียดดังเอกสารแนบท้าย

- 1) สรุปสถิติอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2549 โดย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2) การบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2549 เปรียบเทียบกับปีใหม่ 2548 โดย สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค
- 3) การบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2549 โดย สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค
- 4) รายงานปฏิบัติงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2549 โดย ศูนย์นเรนทร กระทรวงสาธารณสุข

จัดทำโดย...
สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค
มกราคม 2549